

Таким чином, в умовах воєнного стану національна економіка зазнала безпрецедентного виклику: з одного боку, виникла необхідність посилення державної підтримки всіх секторів господарювання, а з іншого – зросла потреба у наповненні державного бюджету. Адаптація податкової системи до реалій сьогодення, використання податкового інструментарію для підтримки бізнесу є необхідною умовою забезпечення функціонування національної економіки.

Список використаних джерел

1. Закон України № 2118-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану» від 3.03.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text>

2. Закон України № 2120-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15.03.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL : <https://www.mof.gov.ua/>

4. Доходи державного бюджету. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/>

УДК 336

Дмитренко А.В., д.е.н., доцент; Білан І.О., студент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ ТА ЗАХОДИ З ПІДТРИМКИ СТАБІЛЬНОСТІ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Активними гравцями фінансового сектору, а отже й головними інвесторами учасників економічних відносин в національному господарстві, є банки [1]. Банківська система залишається стійкою і ліквідною. В кінці лютого обсяг коштів населення на рахунках зріс, внаслідок надходження значних виплат на рахунки клієнтів, у тому числі заробітних плат. Стримує вплив депозитів доступність безготівкових розрахунків та обмежена робота банків окремих регіонах.

Банки мають запас високоліквідних активів для забезпечення усіх безготівкових розрахунків і розрахунків за депозитами населення, а також Національний банк за потреби здійснює підкріплення банків готівкою без обмежень.

Водночас з метою подальшого підтримання належного рівня ліквідності в банківській системі Правління Національного банку ухвалило такі рішення:

1. Припинити проведення тендерів із розміщення депозитних сертифікатів строком на 14 днів;

2. Надалі здійснювати тендери з надання рефінансування банкам, у тому числі бланкового, в межах постанови Правління НБУ від 24 лютого 2022 року № 22 "Про особливості підтримання ліквідності банків у період дії воєнного стану" [2]. Тендери оголошуватимуться залежно від розвитку ситуації (зараз вони відбуваються щоденно);

3. Скасувати лютневе рішення щодо збільшення нормативів обов'язкового резервування.

Офіційний курс зафіксовано та введено низку тимчасових валютних обмежень. Так, уповноваженим установам заборонено здійснювати торгівлю валютними цінностями, крім низки випадків. Крім того, Національний банк ввів заборону на здійснення транскордонних валютних платежів. Відповідні діє є необхідними для забезпечення надійного та стабільного функціонування фінансової системи країни та зменшити вплив іноземної валюти з країни.

Платежі Уряду України здійснюються без обмежень згідно із законодавством про воєнний стан, запас ліквідності є цілком достатнім для фінансування видатків та погашення зобов'язань. Багато українських підприємств продовжують сплату податків до державного бюджету, а деякі навіть сплатили їх заздалегідь.

По друге, Національний банк терміново перерахував частину прибутку до розподілу в сумі майже 19 млрд грн до Державного бюджету України для фінансового забезпечення функціонування держави в умовах воєнного стану.

По-третє, міжнародні організації та країни-партнери взяли зобов'язання із виділення значних обсягів фінансування на зміцнення обороноздатності, підтримання економіки України та гуманітарні питання.

Отже, додатковим і не менш значущим джерелом фінансування державного бюджету на потреби української армії є кошти, зібрані організаціями та громадянами як України, так і інших країн, на рахунках Національного банку України. Крім того, 1 березня Міністерством фінансів України було розміщено "військові" ОВДП, що дало змогу залучити до державного бюджету 8,1 млрд грн.

Список використаних джерел

1. Птащенко Л. Розвиток cashless есоному на фінансовому ринку як важливого елемента економічної безпеки України. *Економіка і регіон*. 2021. № 3 (82). С. 102–107
2. Постанова Правління № 18 від 24 лютого 2022 року "Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану" // URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 17.05.2022р).

УДК 336

Дмитренко А.В., д.е.н., доцент; Волкова Є.І., студентка
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ТА ЇХ ВИРІШЕННЯ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Стабільне функціонування банківського сектору забезпечує загальну макроекономічну стабільність ринкової економіки [1]. У період дії воєнного стану НБУ продовжує реалізацію спрямованих на підтримання фінансової стійкості заходів у монетарній політиці та регулюванні фінансового сектору. З метою запобігання виведенню капіталу за кордон і недопущення виникнення макроекономічних дисбалансів з 4 квітня 2022 р. тимчасово скорочено граничні строки розрахунків за експортно-імпортними операціями з 365 до 90 календарних днів. З 14 квітня поточного року регулятор дозволив банкам продавати готівкову іноземну валюту населенню. Курс купівлі не має бути нижчим, а курс продажу може відхилитися не більше ніж на 10 % від офіційного курсу НБУ на день здійснення операції. Рада НБУ 15 квітня 2022 р. ухвалила Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану, що діятимуть до нормалізації функціонування економіки й фінансової системи. Документ передбачає, зокрема: збереження власної інституційної, фінансової та операційної незалежності регулятора для належного виконання ним власних функцій; подальшу підтримку стабільної роботи банківської системи; активну протидію агресії на фінансовому фронті; сприяння залученню зовнішнього фінансування й запровадження реформ в Україні.

Що стосується бюджетно – податкової сфери, то кінець квітня 2022 року став найтяжчим періодом із початку війни. На початку лютого НБУ перерахував до держбюджету частину свого прибутку за минулий рік. Бізнес відгукнувся на заклик влади